

Leren van de regenboog

De Bijbel is een kleurrijk boek. Hoewel de meeste exemplaren met eenvoudige zwarte letters op wit dundrukpapier worden uitgegeven – een enkele springt eruit doordat de uitspraken van de Here Jezus in rood zijn afgedrukt – schildert de Bijbel een kleurrijk beeld van allerlei mensen. En dan niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk. Zo waren Esau en David roodharig, beschikte Jozef over een prachtig, fullcolourbovenkleed en werden Mozes' zus Mirjam en Elisa's knecht Gehazi door hun melaatsheid 'wit als sneeuw'.

Kleur hoort bij de schepping. We hoeven ons de paradijselijke beschrijving van de hof van Eden maar voor de geest te halen om sappige rode vruchten tussen smaragdgroene bladeren te zien hangen, opgeluisterd door een klaterend, zilver opspattend beekje dat naar een helblauw meertje stroomt,

De Bijbel schildert een kleurrijk beeld van allerlei mensen.

waar bontgekleurde vogels hun liederen ten gehore brengen in het licht van een goudgele zon. Zo prachtig is de aarde! Nou ja, vóór de zondvloed dan, want nadat de kolkende watermassa's hebben huisgehouden, is het gehele aardopper-

vlak in een grote, kleurloze modderpoel veranderd. Wat moet de regenboog die God aan Noach laat zien dan prachtig zijn geweest! Boven de grauwe laag blubber die Gods schepping als een deken bedekt en tussen de langzaam wegtrekkende donkergrijze regenwolken door kleurt plotseling Gods stralende verbondsteken de lucht: rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo en violet. De regenboog vormt een teken dat God een groter plan met de aarde heeft en dat Hij de mensen niet zal verlaten...

Is het toevallig dat Ezechiël en Johannes op hun hemelse excursie de regenboog ook rondom Gods troon zien? (Ezechiël 1:28 en Openbaring 4:3)? Laten we daarom de afzonderlijke kleuren hiervan eens in de Bijbel nagaan en bezien of God ons daarmee iets wil vertellen.

De regenboog vormt een teken dat God een groter plan met de aarde heeft en dat Hij de mensen niet zal verlaten...

Rood

Rood is de kleur van de aarde. Niet voor niets krijgt Adam de naam van het donkerrode stof van de aardbodem (Hebreeuws: adamah), want daaruit is hij voortgekomen. Trouwens, Adams naam herinnert ook aan de kleur van bloed (Hebreeuws: dam). Stof en bloed, veel meer stellen mensen niet voor. Zwakke schepselen die van God afhankelijk zijn voor hun levensadem... Here, wat is de mens dat U om hem geeft, de sterveling dat U aan hem denkt? (Psalm 144:3).

Zoals zaden door de regen ontkiemen en planten uit de dorre grond opschieten, zo besproeit Gods Woord ons hart als een milde dauw, zodat het opbloeit.

Rood is trouwens ook de kleur van zonde. Al zijn je zonden rood als scharlaken, ze worden wit als sneeuw, al zijn ze rood als purper, ze worden wit als wol, zo profeteert Jesaja in Jesaja 1:18. Wij mensen zijn niet alleen sterfelijk, maar ook behept met zonde. Zonde roept trouwens oordeel op, want Gods ogen zijn te zuiver om kwaad te kunnen aanzien. Is het daarom verwonderlijk dat Jesaja enkele hoofdstukken later iemand met helrode kleren aan uit Edom ziet komen? Jesaja vraagt het: 'Hoe komen Uw kleren zo rood, als de kleren van iemand die de wijnpers treedt?', maar het antwoord laat zich raden. God treedt de perskuip. In Zijn toorn vertrapt Hij de volken, waarbij het bloed Zijn kleren bespat en besmeurt (Jesaja 63:1-3). Het rood van de zonde wordt beantwoord met het rood van het bloed: ofwel het bloed van Gods oordeel over ons.

Oranje en geel

Oranje is in de Bijbel de kleur van goud. Als Salomo opmerkt dat het juiste woord op de juiste tijd als een gouden appel op

een zilveren schaal is (Spreuken 25:11), bedoelt hij met zulke 'gouden appels' natuurlijk gewoon sinaasappels. Zoals rood met de mens verbonden is, verwijzen oranje en geel naar God. Als Mozes de tabernakel moet maken, verwerkt hij daarin zo'n duizend kilo goud (Exodus 38:24). Priesters die het heiligdom binnengaan, zullen de schittering van de zeven lampen van de gouden menorah ontelbare malen in het gouden bouwwerk gereflecteerd zien. Goud met zijn uitzonderlijke schoonheid en buitengewone kostbaarheid vormt echter nog maar een beperkt, vergankelijk beeld van Gods oneindige majesteit en heerlijkheid.

Geel is de kleur van de zon. En ook die is met Gods heerlijkheid verbonden. Als Paulus en Johannes de Here Jezus ontmoeten, zien ze een verschijning die feller straalt dan de zon. Ook Jezus' wederkomst wordt met de opkomst van de zon vergeleken (Maleachi 4:2). Daarna zal de zon trouwens overbodig worden, want God Zelf zal ons licht zijn (Openbaring 22:5), zoals Hij dat ook vandaag al in geestelijk opzicht voor ons wil zijn (Psalm 84:12).

Groen

Groen is de kleur van planten en bomen. Of van gras, zoals de evangelist Markus noteert als hij beschrijft hoe de mensen zich zittend op het 'groene gras' opmaken voor de wonderbaarlijke spijziging. Waarom staat dat er eigenlijk bij? In ons aangeharkte landje is ons gazon het hele jaar door groen, maar zo niet in Israël. Daar is gras vooral in het voorjaar groen, zo rond de tijd van het paasfeest, want als de zomerhitte zich aandient, wordt het allemaal dor en bruin. Misschien bedoelt Markus wel Psalm 23 in herinnering te roepen, dat over groene weiden en vredig water rept. De Goede Herder is kennelijk verschenen en geeft Zijn schapen gezond voedsel!

Hoe dit ook zij, zoals zaden door de regen ontkiemen en planten uit de dorre grond opschieten, zo besproeit Gods Woord

ons hart als een milde dauw, zodat het opbloeit (Deuteronomium 32:2). Wat een prachtig beeld van de christen! Hoewel we met onze beide benen op de grond staan – uit stof zijn we voortgekomen en tot stof keren we weer terug – schenkt God ons Zijn zegen. We zijn volgens Psalm 52 als een groene olijfbom in het huis van God. Dat is duidelijk beedspraak want in de tempel stonden voor zover wij weten geen bomen. Het geeft aan dat de waterbronnen die onze geestelijke dorst lessen, in Gods aanwezigheid te vinden zijn. Dan zij we als een boom, geplant aan stromend water. Op tijd dragen we vrucht, onze bladeren verdorren niet. Zoals de rode aardbodem zonder regen levenloos blijft, zo komen mensen alleen tot geestelijke bloei onder invloed van de zegen van de Almachtige. Alleen dan komt er vrucht: dertigvoudig, zestigvoudig of honderdvoudig.

Blauw

Blauw is de kleur van de hemel. Pas in de negentiende eeuw heeft men hiervoor trouwens een verklaring gevonden: de hemel is blauw ten gevolge van de zogenoemde 'Rayleighverstrooiing'. Wit licht bestaat uit allerlei kleuren, maar door verstrooiing worden de verschillende kleuren zichtbaar. Dat gebeurt bijvoorbeeld door waterdruppeltjes in een regenwolk, die het zonlicht breken zodat een regenboog verschijnt. En ditzelfde gebeurt in de atmosfeer: licht met langere golflengten (rood, oranje en geel) gaat rechtdoor, maar kortere golflengten (blauw en violet) worden verstrooid. Daarom is de lucht in een hoek van 90° met de zon het blauwst en een ondergaande zon oranje of soms zelfs rood. En daarom is de hemel vanuit een raket in de ruimte gezien niet blauw maar gewoon zwart (en de zon wit in plaats van geel). Dit alles ontgaat de Israëlieten ongetwijfeld. Zij dachten ongetwijfeld als de oude Semieten, die aannamen dat edelstenen aan de hemel kleur gaven. Interessant is

dat ook Mozes en Ezechiël een blauw plaaveisel van lapis lazuli in de hemel waarnemen. Voor de Israëliet vormt blauwpurper verder een van de basiskleuren in de tabernakel en de tempel, de aardse woning van de hemelse God.

Zoals rood bij mensen hoort, zo hoort blauw bij Christus. De eerste mens kwam uit de aarde voort en was stoffelijk, maar de tweede mens is hemels. De Israëlieten moesten kwastjes aan de zoom van hun kleren dragen met daarin blauwe draadjes verwerkt, om aan te geven dat er een bijzondere band bestond tussen de hemel en het in het woestijnstof voortsjokkende volk. Precies zo leven wij als christenen weliswaar op aarde, maar herinnert de Bijbel ons eraan dat we hemelse burgerrechten hebben.

Indigo en violet

Ten slotte de laatste twee kleuren, die overigens vaak lastig afzonderlijk in de regenboog zichtbaar zijn. Indigo (spijkerbroekenblauw) en violet (onze kleuren paars en lila) komen in de Bijbel in het blauwpurper terug. Dit is de koningskleur bij uitstek. Zo wordt degene die het mysterieuze schrift op de muur weet te verklaren, een purperen kleed en een gouden koningsketen beloofd (Daniël 5:7). Ook

Het lijkt wel alsof God in de regenboog een voortdurend getuigenis in de schepping heeft gelegd van Zijn plannen met mensen.

komt het blauw terug bij het feestmaal dat de Perzische koning Xerxes geeft ter ere van de komende oorlog tegen de Grieken – deze zal onder meer resulteren in de beroemde Slag bij Thermopylae in het jaar 480 voor Christus, waarbij de Spartaanse koning Leonidas volgens geschiedschrijver Herodotus met driehonderd hoplieten en een handvol huurlingen in een bergpas

meer dan drie miljoen Perzen vier dagen lang weet te weerstaan. De zaal is dan met draperieën van wit en blauwpurperen linnen bekleed, om nog maar te zwijgen van de gouden en zilveren rustbanken op de mozaïekvloer van porfier, albast, parelmoer en gekleurde stenen. Dit blauw komt ook in de evangeliën terug. De soldaten doen Jezus in hun spot een purperen mantel om (Markus 15:17 en Johannes 19:2) – Mattheüs noemt die trouwens scharlakenrood – en vereren Hem als een schertsconing. Wat weten ze weinig over hun Gevangene... Ze bespotten Hem als een koning – ‘Gegroet, koning der Joden!’ – maar zullen Hem enkele uren later op wrede wijze aan een kruis spijkeren, overigens met een bordje erop dat opnieuw naar zijn koningschap verwijst: ‘Dit is de koning der Joden’. Maar deze zelfde Man, Die de soldaten met hun speer doorsteken, keert straks terug als Witte Ruiters, in het bezit van een Goddelijk zwaard en bekroond met Gods eigen gezag: Koning der koningen en Heer der heren! (Openbaring 19).

Leren van de regenboog

God heeft Zijn boog in de wolken geplaatst als teken van Zijn verbond met de aarde. Als wij die regenboog na een zomerse onweersbui zien verschijnen, mogen we denken aan dat eeuwigdurende verbond tussen God, gesymboliseerd door geel en oranjeleurig goud, en alles wat op aarde leeft, gesymboliseerd door het rood van het stof van de aardbodem. Alleen door vanuit zo'n verbinding met de hemel te leven kunnen we voor God vrucht dragen (gerepresenteerd door het groen). Ten diepste zijn wij als mensen namelijk voor de hemel gemaakt. Bij ons levens-einde keert het stof terug naar de aarde en wordt het weer zoals het was. Maar onze geest gaat naar God in de hemel, die ook het leven heeft gegeven (Prediker 12:7). Dat wordt als het ware uitgedrukt in de kleur blauw. Overigens kunnen we

alleen toegang tot de hemel verkrijgen als we niet alleen het beeld van de eerste Adam dragen, de ‘stoffelijke mens’, maar ook het beeld van de laatste Adam, de ‘hemelse mens’ (1 Korinthe 15:48). Hij daalde vanuit de hemel neer om ons daarnaar toe te brengen. Daarvoor moest Hij lijden en sterven aan het kruis. Maar nu zien we Jezus in de hemel met eer en luister gekroond, want Hij wacht daar totdat de aarde aan Zijn voeten wordt onderworpen (weergegeven door de kleuren indigo en violet).

Het lijkt wel alsof God in de regenboog een voortdurend getuigenis in de schepping heeft gelegd van Zijn plannen met mensen. Is het hierom dat Paulus opmerkt dat ‘door de kerk de wijsheid van God in al haar schakeringen bekend wordt aan alle vorsten en heersers in de hemelsferen’? (Efeze 3:10).

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Lees Efeze 3:10 en ga na wat wij persoonlijk kunnen leren van de regenboog. Wat wil God ons ermee duidelijk maken en hoe kleurrijk zijn Zijn beloften?
2. Efeze 4:17-32 benadrukt de vrucht van een leven met God. Welke aspecten krijgen vooral aandacht?

GROEI – JAARGANG 2011 – NR. 4

Info

Rudi Hakvoort is universitair hoofddocent aan de Technische Universiteit Delft en partner bij D-Cision, een onafhankelijk adviesbureau met specifieke deskundigheid over de Nederlandse energiesector. Naast zijn dagelijks werk schrijft hij boeken en spreekt hij in kerkelijke gemeentes. Enkele titels: *Wie was Jezus eigenlijk?* (Voorhoeve – Utrecht, 2008), *Het mysterie van het lijden* (Voorhoeve – Utrecht, 2008), *Onbijbels dagboek* (Kok – Utrecht, 2010). Gebruikte bijbelvertaling: NBV

Bevestigende liefde

Liefde bevestigt anderen, omdat zij openlijk haar steun voor iemand verklaart. Bevestiging veroorzaakt op haar beurt weer een golf van aanzienlijke waardering door derden. Uiteraard moeten we vleierij en onoprechte bevestigingen vermijden, maar verder leidt de liefde van het credo van Jezus tot het openlijk erkennen van anderen. Het ruimhartig prijzen van iemands kwaliteiten, vestigt de aandacht op bepaalde deugden die tegelijk een voorbeeld voor anderen kunnen zijn. (...)

Kijk eens hoe openlijk Paulus Febe aanbeveelt: ‘...onze zuster Febe, die in dienst staat van de gemeente in Kenchreeën (...), is velen tot steun geweest, ook mij’ (Romeinen 16:2). De vooraanstaande apostel bevestigt hier een vrouwelijke leider en haar gaven. Febe kwam uit een gemeente in Kenchreeën, de oostelijke haven van Korinthe in Griekenland, en Paulus drong er bij de christenen op aan om haar een veilige plek te bieden zodra ze in Rome aankwam. Volgens wetenschapper Robert Jewett hoorde Febe in Rome ‘met passende egards ontvangen te worden vanwege haar leidinggevende positie in de gemeente, haar eerdere bijdragen aan zending en haar rol bij het voorgenomen zendingsproject in Rome’. Laten we eens kijken naar vier eigenschappen van Febe die hij benadrukte.

Bevestiging van sekse

Je hoeft geen historicus te zijn om te weten dat publieke ambten in de kerk stevast bekleed worden door mannen. Of jouw eigen geloofsgemeenschap deze traditie voortzet, doet er nu even niet toe. Waar het om gaat, is de erkenning van beide seksen. Febe was een vrouw van betekenis in de vroege kerk, mogelijk de vrouwelijke postbode van de brief aan de Romeinen. En Paulus veroorloofde zich de zijsprong om de loftrumpet over haar te steken. Zij was een ‘zuster’ van Paulus, omdat de kerk een familie is. En elk familielid hoort dezelfde erkenning te krijgen.

Bevestiging van ambt

Febe werd een ‘diaken’ genoemd. Omdat de pastorale brieven lijken aan te geven dat diakenen

mannen waren waarvan de echtgenotes hen schenen te helpen bij hun bediening, geven sommigen er de voorkeur aan om het woord ‘diaken’ in Romeinen 16:1 te vertalen met ‘diacones’ – wat onverstandig is. Het Griekse woord dat Paulus hier voor Febe gebruikt, is diacones, wat ‘diaken’ betekent (en geen ‘diacones’). Verder impliceerde dit woord in de eerste gemeenten dat iemand een ‘ambt’ had – een officieel toegewezen dienende, ondersteunende, financiële, leidinggevende of pastorale bediening – binnen de plaatselijke gemeente. Paulus bevestigde Febe om het ambt dat zij bekleedde, om het dienstbare leiderschap dat zij betoonde en erkende haar diaconaat.

Bevestiging van deugd

Febe moest de gastvrijheid krijgen die bij ‘de heiligen’ past. Dit is een indicatie van haar morele deugd, haar groei in heiligheid, haar toewijding aan het volgen van Jezus en haar morele uithoudingsvermogen. Deugden horen openlijk bevestigd te worden. In onze tijd is de meest onderscheidende vorm hiervan misschien wel het schrijven van iemands biografie, of een bepaalde biografie aanhalen als sprekend voorbeeld van geloof. Daar zijn veel voorbeelden van. Ik volsta hier echter met *Girl meets God* van Lauren Winner, de indringende dagboeken en brieven van Moeder Teresa en *Kom, wees mijn licht* en *Het lange afscheid* van Virginia Stem Owen.

Bevestiging specifieke bedieningen

Paulus hanteerde een specifieke aanduiding met betrekking tot Febe: zij was ook hem tot steun geweest. Dit betekent dat zij in goeden doen was en haar huis openstelde voor de christelijke gemeenschap in Kenchreeën. De aanduiding impliceert ook dat zij persoonlijke middelen aanwendde om het werk van het koninkrijk van God te steunen. Net als de vrouwen die Jezus en Zijn volgelingen hielpen, zette Febe de nobele traditie voort om het koninkrijk van God financieel te steunen.

Scot McKnight

Uit: *Het Credo van Jezus*, De Vuurbaak – Barneveld

